

Barcelona Breakfast

**Barcelona
Breakfast**
**per a l'Economia
del Coneixement
2000–2006**

© de l'edició

Associació Barcelona Breakfast
per a l'Economia del Coneixement

© dels textos

Els autors

© de les fotografies

Blanca Espina i Pahí

Coordinació del llibre

Blanca Espina i Pahí (blanca@bcndigital.org)

Coordinació dels continguts

Ramon Palacio (ramon.palacio@gmail.com)

Realització editorial

líniazero edicions (www.liniazero.com)

Edició

Rosa Mercader

Revisió lingüística

Laura Llahí

Disseny gràfic i maquetació

Pilar Gorriz / Roderic Molins

Impressió i enquadernació

Syl

Agraïm a 22@ i a la FBD la seva aportació
a la realització d'aquest llibre

DLB 34832-07

Imprès a Barcelona.

Aquest llibre s'ha publicat com a conclusió de les activitats dutes a terme per un grup de persones compromeses que un dia van fundar Barcelona Breakfast per incidir de forma positiva en el present i el futur del país. Ara, Barcelona Breakfast per a l'Economia del Coneixement s'ha unit al Cercle per al Coneixement i inicia una nova etapa, mantenint l'esperit que el va inspirar des del principi.

Índex

Presentació

10 Joan Clos

Pròleg

12 Ramon Palacio

Barcelona Breakfast

14 **El Barcelona Breakfast, un episodi en la història de la societat del coneixement a Catalunya** / Xavier Marcet

16 **Manifest del Barcelona Breakfast**

20 **La Catalunya emergent: una nova visió** / Xavier Marcet

24 **Els esmorzars** / recull de Roc Fages,
Blanca Espina i Pahí i Ramon Palacio

36 **Àlbum fotogràfic** / Blanca Espina i Pahí

L'entorn institucional

52 **Entrevista amb Joan Trullén** / Roc Fages

57 **Entrevista amb Miquel Barceló** / Roc Fages

60 **Les polítiques públiques d'impuls
a la societat de la informació** / Ramon Palacio

63 **Les TIC i l'Administració pública a Catalunya** / Joan Solé Subiela

66 **L'impuls dels col·legis professionals** / Ferran Amago

69 **Tecnologia i dret estan condemnats a entendre's.
Un cas d'èxit: Consorci Digital** / Francisco de Quinto

La situació actual

74 **Societat de la informació a Catalunya (i Espanya):
la fractura digital és estratègica** / Ricard Ruiz de Querol

77 **Pime i productivitat** / Vicenç Gasulla

80 **TIC i els canvis en les relacions humanes** / Tomàs Cascante

82 **Influència de les TIC en la societat** / Blanca Espina i Pahí

86 **El sector TIC a Catalunya** / Ginés Alarcón

89 **La convergència de mitjans com a oportunitat per
a l'audiovisual català** / Antoni Esteve

92 **Qualitat i confiança en la xarxa** / Carles Martín

95 **La seguretat digital a Catalunya** / Manel Medina

98 **La societat del coneixement, la perspectiva dels territoris.
La fórmula x+i+e+c+g+t** / Jordi Marín Puigpelat

Les propostes d'actuació

102 **Un enigma zen: la triple hèlix a Catalunya** / Ramon Sangüesa

106 **TIC i recerca** / Albert Arnó

109 **TIC i models de negoci** / Joan Enric Ricart

112 **L'aposta per l'exportació de tecnologia** / Pere Mier Albert

114 **L'aposta per la indústria de les aplicacions TIC** / Xavier Castillo

118 **L'aposta pels gestors de continguts** / Hernán Scapusio Vinent

123 **Catalunya, societat de serveis** / Carles Font Palacín

127 **Les inversions en infraestructures
de telecomunicacions** / Jordi López Benasat

131 **La creació d'empreses de base tecnològica
a la universitat** / Francesc Solé Parellada

135 **El finançament de la innovació** / Fèlix Arias

139 **Viure abocats al món** / Tere Serra

Nova etapa amb el Cercle per al Coneixement

144 **Assemblea del Barcelona Breakfast, 22 de desembre de 2006**
Xavier Marcet

147 **Catalunya i l'economia del coneixement**
Antoni Garrell i Xavier Marcet

Presentació

Joan Clos

Ministre d'Indústria, Turisme
i Comerç del Govern Espanyol

Era a finals de l'any 2000 i jo era alcalde de Barcelona. Vaig tenir l'honor de ser el primer convidat als esmorzars del Barcelona Breakfast per a l'Economia del Coneixement. L'acte es va fer a la sala del Llac de la Universitat Politècnica de Catalunya i ens va acollir el rector Jaume Pagès. Era el lloc apropiat, amb uns cafès i unes pastes, perquè una trentena de persones del món de la tecnologia, de l'empresa i de la universitat es plantegessin els reptes que té Catalunya per esdevenir referència en l'economia del segle XXI, l'economia del coneixement.

Catalunya creix, liderada per Barcelona i la seva àrea metropolitana, però creix sobretot en mida més que no pas en productivitat. Els reptes que es van plantejar aleshores, encara són vigents avui. Catalunya corre el risc de deixar de ser la punta de llança de l'economia espanyola. Per això, cal fer un esforç per relligar la universitat i l'empresa, cal incentivar la recerca aplicada i la innovació, cal impulsar projectes emblemàtics, cal aprofitar l'atractiu de Barcelona per portar intel·ligència de fora, cal escollir en què volem ser líders.

En suma, Barcelona pot ser el punt de cruïlla, de les ciutats catalanes i de les persones, de les tres t de tecnologia, talent i tolerància, els elements necessaris per a la innovació.

Com a alcalde de Barcelona vaig inaugurar un club de persones emprenedores i inquietes, amb voluntat i capacitat de remoure els fonaments del país, sense prejudicis partidistes, un grup que és societat civil catalana. El Barcelona Breakfast ha treballat i ha fet crítica, ha diagnosticat i ha proposat idees i accions als polítics i als empresaris.

Em plau molt ara, com a ministre d'Indústria, Turisme i Comerç, i responsable de les polítiques de Telecomunicacions, Audiovisual i de Societat de la Informació a Espanya, retrobar el Barcelona Breakfast en el moment de la seva fusió amb el Cercle per al Coneixement. Aquest és el camí. La societat civil treballa pel país i les diverses iniciatives uneixen esforços i treballen juntes.

El Ministeri ha llençat plans ambiciosos, el Plan Avanza en el marc d'Ingenio 2010, i en línia amb l'i-2010 de la Unió Europea, amb recursos prop dels 7.500 milions d'euros des del 2006 i fins al 2010, per aconseguir situar Espanya en la zona alta d'Europa en recerca, innovació i tecnologia de la informació i la comunicació.

Amb el Plan Avanza volem aconseguir que el volum de l'activitat econòmica relacionada amb les TIC incrementi substancialment en el nostre producte interior brut el 2010. Per això, aquest pla proposa un model d'execució basat en la cooperació i una estratègia que parteix del clima de consens gene-

rat a l'entorn de la radiografia de la situació actual i de la necessitat d'assolir els nivells de desenvolupament de la societat de la informació dels països més avançats.

En aquest avenç, hem de ser especialment curiosos per evitar que ningú quedi enrere. D'aquí que, precisament, un dels esforços més grans del Govern espanyol aquesta legislatura consisteix a posar en marxa iniciatives per eliminar la fractura digital entre els usuaris intensius de les noves tecnologies i aquells que encara no han entrat a Internet per causes diverses, siguin per motius geogràfics, d'edat, econòmics o de qualsevol altra índole.

Gràcies a una forta aposta política i pressupostària, emmarcada fonamentalment en el Plan Avanza, i gràcies també a una coordinació total d'actuacions entre l'Administració general de l'Estat, les comunitats autònomes i les empreses, podem comprovar amb satisfacció com aquesta fractura digital s'està tancant dia a dia.

En aquests moments en què Espanya està fent un esforç de salt qualitatiu en la disponibilitat i utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació, Catalunya té de nou l'oportunitat de liderar Espanya en el desenvolupament de la societat i de l'economia del coneixement. Iniciatives com el Barcelona Breakfast són necessàries per accelerar el procés.

Pròleg

Ramon Palacio

Quan a finals del 2000 un grup d'amics i professionals del món de les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) ens vam reunir per fer el primer esmorzar amb Joan Clos, aleshores alcalde de Barcelona, preocupats perquè Catalunya perdés el tren de la societat del coneixement, la bombolla tecnològica estava punxant, i s'estava enduent les il·lusions i els esforços de molts emprenedors.

L'esclat de la bombolla tecnològica va tornar a posar les coses en la realitat. No hi ha més economia que l'economia real, el valor d'un producte o servei depèn de la capacitat de satisfer necessitats, no del seu efecte aparador. Però, d'altra banda, vam aprendre que les TIC són elements imprescindibles per a la productivitat de les empreses, per a la productivitat del país, que l'economia ja no és sols industrial, sinó que la gestió dels processos i la gestió de les relacions amb proveïdors i clients són tan importants com el mateix producte; en suma, que l'economia és ara economia del coneixement.

Ja sabíem que Europa no anava gaire bé, i que el març del 2000, el Consell Europeu de Lisboa havia llençat la iniciativa e-2005, dins l'Agenda de Lisboa, que pretenia convertir Europa el 2005 en l'economia més competitiva i dinàmica del planeta, capaç d'un creixement econòmic perdurable, acompanyat per una millora quantitativa i qualitativa del treball i una major cohesió social, i sabíem també que, dins d'Europa, Catalunya corria el risc de no saber evolucionar des de la societat industrial a la societat del coneixement.

El Barcelona Breakfast (BB), a iniciativa de Xavier Marcet, va reunir un grup de tecnòlegs, empresaris

i acadèmics preocupats per l'economia, un grup de persones preocupades pel futur del país. Tots en l'àmbit de l'empresa o de la universitat, però participant-hi a títol personal. Societat civil en el més pur estil català.

El Barcelona Breakfast ha volgut diagnosticar i actuar. I ho ha fet en un format petit, proper i amable, el format dels esmorzars. En un entorn universitari, a la sala del Llac del Rectorat de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Hem d'agrair a la UPC, a les persones dels tres rectors que ens han acollit, Jaume Pagès, Josep Llop i Antoni Giró, l'hospitalitat i la presència en molts dels esmorzars.

Hem de donar les gràcies a les institucions que ens han acompanyat: el Col·legi Oficial d'Enginyers de Telecomunicació (COETC), amb els seus degans Carles Salvadó i Miquel Ramírez; el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics de Telecomunicació (COETTC), amb el seu degà Ferran Amago, i la Fundació Barcelona Digital (FBD), amb els seus directors Jordi Buïra i Vicenç Gasulla.

És hora de donar les gràcies també a les empreses que han cregut en el Barcelona Breakfast i ens han ajudat a desenvolupar les nostres activitats. Han estat socis empresarials COLT, EDS, Getronics, Lavinia Project, Telefónica i T-Systems

Tota la trajectòria del Barcelona Breakfast no hagués estat possible sense el suport desinteressat de la Sílvia Benaiges, en la primera etapa, i de la Blanca Espina, a continuació, que han exercit de secretàries d'organització i de la Junta Directiva.

El que era vàlid el 2000 segueix sent encara més vàlid el 2007. Europa és un petit país que lluita pel seu futur, en un moment en què la societat europea del benestar atrau milions de persones d'altres continents, desitjoses d'una vida millor, i en el qual, d'altra banda, als dos extrems del planeta, a l'extrem est i a l'extrem oest (vistos des d'Europa, és clar), a Xina, Corea, Sud-est Asiàtic, i també a

Amèrica del Nord, les economies creixen més ràpidament i més sòlidament que l'europea. El risc és ben clar. Potser Europa no podrà pagar el benestar de tots els seus habitants.

La iniciativa e-2005 s'ha substituït per la iniciativa i-2010, per al període 2005 al 2010, dirigida a impulsar el treball i el creixement en el si de les indústries del sector de la informació i de la comunicació, com també a estimular l'economia digital.

La i-2010 té com a objectius crear un espai europeu de la informació, amb almenys el 50% de les llars connectades en banda ampla de com a mínim 10 Mbps, reforçar la recerca en TIC per competir amb Estats Units i Japó, i promoure una societat de la informació europea inclusiva, amb millors serveis públics, eficients i accessibles, i millorar la qualitat de vida dels ciutadans (*e-accessibility, e-inclusion, e-government*).

Si Europa és un petit país, què no seran Espanya i Catalunya? Però Catalunya és el nostre país i volem que també pugui ser el dels nostres fills; volem que segueixi sent una terra d'acollida i un marc adequat per a uns habitants amb iniciatives i empena, un país que combini desenvolupament econòmic i tolerància social, que estimuli el talent i l'atracció de talent.

Per això, el Barcelona Breakfast ha anat treballant, ha diagnosticat i ha actuat. El BB ha defensat amb força l'impuls als serveis i continguts, l'impuls a la factura electrònica, etc., que les institucions ara ja recullen en els seus pressupostos.

Per fer una mica d'autocrítica, podem dir que el BB ha fet millor el diagnòstic que les actuacions. Hem estat molt clars que «estem bé però no anem bé», però ha faltat potser capacitat d'actuació i de comunicació. Hi ha hagut, això sí, moltes propostes als poders públics, d'Espanya i de Catalunya, i a les empreses capdavanteres, les tecnològiques, les financeres. Com dèiem, algunes d'aquestes propostes s'han recollit.

Ara és el moment de la fusió amb el Cercle per al Coneixement i de sintetitzar la tasca realitzada fins ara en un llibre. El llibre del Barcelona Breakfast. Aquest llibre està estructurat en quatre apartats. El primer apartat recull el posicionament col·lectiu del Barcelona Breakfast i les idees principals que els diferents ponents han anat deixant en els esmorzars.

Els altres apartats recullen els articles i les aportacions dels membres més significats del Barcelona Breakfast. L'apartat 2 agrupa els articles que fan referència a l'entorn institucional, català i espanyol. L'apartat 3 recull un seguit d'articles que expliquen la situació actual al nostre país, i l'apartat 4 presenta propostes d'actuació.

El Cercle per al Coneixement, format per economistes i empresaris preocupats per les TIC, té els mateixos objectius que el BB: crear les condicions perquè el país es desenvolupi econòmicament i socialment, amb un ús intensiu de les TIC i amb una connexió directa entre la recerca acadèmica, la innovació empresarial i la creació de valor econòmic.

El Barcelona Breakfast ha tingut sempre vocació d'actuació, vocació d'influenciar els poders polítics i empresarials del país, i vocació de treball en equip.

Fins avui, el Barcelona Breakfast i el Cercle per al Coneixement hem compartit projecte i algunes activitats. Ara, com dos rius que conflueixen, les dues associacions es fusionen i continuem el treball en la nova associació Cercle per al Coneixement – Barcelona Breakfast.

El Barcelona Breakfast, un episodi en la història de la societat del coneixement a Catalunya

Xavier Marcet

President de l'Associació Barcelona Breakfast per a l'Economia del Coneixement

Barcelona Breakfast va néixer de l'amistat i de les ganes d'aprendre junts. La idea va sorgir cap a finals de l'any 2000. Era evident aleshores que molts dels paradigmes novíssims de les noves tecnologies no avançaven amb la mateixa velocitat que un s'imaginava o simplement eren erronis. Era el moment del debat sobre les infraestructures i de la contraposició entre la fibra òptica i l'ADSL. En tot cas, i malgrat la fallida de moltes puntcom que havien abraçat Internet més com un demiürg que com un negoci, un grup d'amics ens vam plantejar crear algun espai de debat propi sense més aspiració que aprendre els uns dels altres. Ens trobàvem bé junts i ens hi continuem trobant.

Al grup inicial hi havia Joan Trullén, actual secretari general d'Indústria a Madrid que aleshores a més de professor eminent de l'Autònoma (UAB) era un home de gran influència a l'Ajuntament de Barcelona. D'ell apreníem les visions d'abast i la profunditat de l'anàlisi. Creia que havíem de fer el que no feia el Cercle d'Economia i pensava que havíem d'aspirar a ser com el Cercle de l'Economia

del Coneixement. Ricard Ruiz de Querol, director de Relacions Institucionals de Telefónica, aportava la perspectiva de la gran empresa però també la visió particular d'home format al MIT. Albert Arnó, un metge dedicat a la recerca que aleshores començava Onmedic, la seva empresa de tecnologia de la recerca mèdica, era el jove emprenedor i transpirava una ambició entranyable. Ginés Alarcón, que va ser un altre dels fundadors, hi aportava visió empresarial. De fet liderava a Barcelona l'únic projecte que es veia ben orientat entre els nous operadors de telecomunicacions, Colt.

Moltes reunions es feien a l'antiga seu de Lavinia, aquella magnífica casa anglesa en la qual amb Toni Esteve vam començar LTCproject, en el moment en què vaig deixar la direcció de Localret per emprendre aquest projecte. Toni Esteve era també a algunes de les reunions inicials. Constituïem un grup divers al qual ben aviat es va afegir Carlos Font de Microsoft o Ramon Palacio, aleshores a Alcatel i que havia de ser un home clau per al Barcelona Breakfast en molts moments, ja que va assumir de facto el lideratge davant les absències prolongades del president. Fins i tot, en la seva etapa com a director general de Red.es, Ramon Palacio ha mantingut un alt nivell d'implicació en l'associació.

La decisió sobre on trobar-nos va venir rodada. La Politècnica (UPC) ens va acollir deixant-nos la sala del Llac, un espai suficient i molt digne per a les nostres reunions. Per aquest motiu, el rector Pagès va ser nomenat més endavant soci d'honor del Barcelona Breakfast. El suport operatiu al BB el va donar els primers temps Silvia Benaiges, membre destacat del Gabinet del Rectorat de la UPC, l'eficiència de la qual ho era tot per a un grup que naixia amb il·lusió però sense estructura.

Vam fer el primer esmorzar amb Joan Clos, alcalde de Barcelona, a qui va acompanyar Maravillas Rojo, i va resultar tot un èxit. Ens vam començar a sentir bé i vam optar per posar l'èmfasi a conver-

tir aquestes sessions d'esmorzar en un temps en què apreníem del que deien els ponents i del que preguntaven els companys. La correcció i la manca d'estridència no han estat mai renyides amb l'entusiasme i, fins i tot amb una certa vehemència, han estat la tònica habitual dels debats. Hi ha hagut, en general, poca supèrbia i això és molt d'agrair.

Les necessitats organitzatives i la bona relació amb Jordi Buïra ens van portar a tancar un acord de col·laboració amb la Fundació Barcelona Digital, que es va materialitzar ja sota la direcció de Vicenç Gasulla i amb el suport permanent i vital de Blanca Espina i Pahí, la persona que ha fet possible el Barcelona Breakfast els darrers anys.

En un moment donat vam adonar-nos que érem massa anarquistes i que necessitàvem una mínima organització. Aleshores ens vam constituir com a Associació per a l'Economia del Coneixement, per tenir un nom més presentable i seriós, més enllà de la marca «Barcelona Breakfast».

Una de les principals característiques del BB ha estat la poca preocupació per entrar en una dinàmica mediàtica, la qual cosa no li ha restat notorietat. La veritat és que els ponents podien parlar sense preocupar-se de filar prim i això ha donat vida als esmorzars. La segona característica ha estat la manca d'interès per créixer. No hi hagut mai una croada comercial. A més, la independència s'ha garantit per una tendència a l'austeritat i la poca despesa.

Una de les principals dèries del BB ha estat les ganes de crear. El més fàcil a la vida és criticar els governs però el que té gràcia és crear, prendre decisions, emprendre. I al BB hi ha hagut aquest esperit constructiu. La nostra obsessió ha estat no quedar-nos tan sols en els diagnòstics, sinó pensar què podíem fer nosaltres per avançar i quina era la nostra responsabilitat com a persones que moralment havíem de contribuir al nostre país, amb més compromís que grandiloqüència. Hem dema-

nat als ponents que es mullessin, que parlessin d'apostes i molts ho han fet.

Vam començar parlant d'infraestructures i vam acabar parlant de competitivitat i de talent. Vam entendre que l'economia del coneixement només podia ser una economia també de demanda i que era fonamental per a Catalunya tenir-hi una presència més punyent. Hem pres consciència que som un país amb projectes massa petits i hem volgut inocular i inocular-nos el virus del creixement, pensar en gran per créixer i poder mirar de cara un món inexorablement global. Hem mirat cap a Espanya sense complexos quan ha calgut i ens hem comparat amb Madrid sense obsessions. Hem volgut, però, mirar quin paper tenia Catalunya i Barcelona al món; de vegades, el futur ens ha angoixat. No hem estat pessimistes per vocació, hem estat optimistes informats i conscients que som país amb febleses i amb oportunitats que cal aprofitar, amb més capacitat de decisió, amb mires més àmplies i, sobretot, amb projectes més grans. No ens agrada el paradigma de la vella i còmoda Europa que només mira glòries passades i no ens agradaria ser un balneari en aquesta vella Europa. Al contrari: nosaltres vam ser dels que ens vam creure en l'estratègia de Lisboa i dels que continuem pensant que el camí va en aquesta direcció.

Per als que n'hem format part, el BB és un record inesborrable que acaba la seva etapa inicial i continua a través de la fusió amb el Cercle per al Coneixement. És un punt i a part important però no és el final.

Manifest del Barcelona Breakfast

“Lideratge més enllà del miratge”

Barcelona Breakfast ha nascut amb la convicció que la transformació que les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) provocaran en la societat és extraordinària. En conseqüència, aquelles comunitats que tinguin una capacitat més gran d'entendre l'impacte que suposaran les TIC i d'impulsar innovacions esdevindran més competitives i gaudiran de més oportunitats de progrés en el marc d'un món profundament canviant. Tot i que aquesta sensació de canvi no és nova en la història contemporània, els ritmes de la innovació no havien estat mai comparables als actuals. És difícil sostreure's de la sensació de vertigen històric que han provocat Internet i, en general, les TIC.

Catalunya ha viscut respecte d'aquestes un miratge. Ha diagnosticat amb celeritat –potser amb més mimetisme que profunditat i originalitat– el nou escenari. Ha fet documents i ha creat associacions civils i òrgans de govern. En termes de resultats, però, no es percep cap lideratge destacat –per descomptat tampoc es percep lideratge en termes del percentatge del PIB que signifiquen les tecnologies de la informació i la comunicació. Hom té la sensació que podríem guanyar el campionat del món en diagnòstic, però no correríem les finals de resultats.

Hi ha hagut més diagnòstic que estratègia. Hi ha hagut formulacions estratègiques generals, però no es palpen resultats estratègics significatius. El millor que es pot dir és que les administracions catalanes han començat, amb retard equiparable al de molts altres governs, a impulsar projectes de cohesió sobre la societat de la informació, però en cap cas de lideratge. Les administracions han de posar les bases d'equilibri pel que fa a les infraestructures i a les estructures de la societat de la informació, però d'aquí a assolir posicions de lideratge hi va un bon tros. De fet, aquest és un dis-

cur valid per a Catalunya, però també ho és per a Espanya i per a Europa. El pretès lideratge inspirat en els documents de l'e-Europa no es palpa. D'altra banda, és massa simple atorgar tota la responsabilitat als governs. És un error profund d'anàlisi oblidar la iniciativa empresarial i social, com ho és excusar uns governs més retòrics que efectius en els projectes de societat de la informació.

Les TIC, i en especial Internet, han modificat plenament els entorns de comunicació personals i corporatius. Han canviat empreses, han alterat cadenes de valor, però no han assolit l'hegemonia en molts dels processos econòmics. Sobre Internet encara no s'han generat models de negoci extensius a la major part de sectors de l'economia.

La xarxa és més que un canal, més que un instrument, sens dubte, però no és el substitut dels mercats. Totes les expectatives de demanda de banda ampla fetes la segona meitat dels anys noranta han estat sistemàticament errònies i els supòsits d'operacions tan importants com la liberalització de les telecomunicacions han estat mancats de fonament. Els resultats d'aquestes operacions són avui perfectament descriptibles: amb l'excepció de la telefonia mòbil i d'alguna empresa amb estratègies de nínxol molt clares, els operadors incumbents dominen els mercats d'arreu d'Europa. Avui, la liberalització de les telecomunicacions no té res a veure amb els pronòstics que la van animar aleshores.

En aquest panorama, les empreses catalanes han tendit a optar pels models de la prudència de veure-les venir i defugir els grans riscos avantguardistes. Sense cap dubte, aquest capteniment pot haver estalviat els disgustos basats en plantejaments poc fonamentats en els valors de l'economia permanent, però tampoc no ha gene-

rat grans iniciatives empresarials ni en el sector de les TIC, ni en els sectors audiovisual o multimèdia. Allò que es deia que Retevisión havia de ser la nova Seat, vist a hores d'ara, és el paradigma del miratge. Synera, un projecte amb ambició global basat en un producte excel·lent, no ha sobreviscut a les exigències del curt termini. Projectes amb voluntat de *Killer application* com In/Out encara han de demostrar la consolidació. Projectes ja consolidats en l'àmbit multimèdia, com Mediapark, presenten un futur sinuós i nebulós. Un cop més, Catalunya no ha trencat el model de país de petita i mitjana empresa, les TIC no en són una excepció. I en el camp de les pimes, és molt desigual l'increment de la competitivitat que un ús intensiu i eficient de les TIC pot significar. Sempre ens quedarà la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), un projecte que ha tingut un impacte internacional notori i una de les innovacions locals que s'han situat a l'avantguarda global. D'altra banda, el repte que té ara és mantenir el lideratge que va assolir els noranta i fer que l'IN3 esdevingui una gran referència internacional.

L'Administració pública, alliberada d'una pressió real dels ciutadans –fora del grup d'evangelitzadors de les TIC–, ha adoptat un discurs estratègic però, amb excepcions, no l'ha posat en pràctica, no ha aprofitat les TIC per emprendre la gran modernització que els permeten. S'ha estat capaç d'elaborar un bon projecte d'Administració Oberta de Catalunya que tenia com a valor diferencial la col·laboració entre l'Administració autonòmica i la local, però s'ha actuat amb molt poca visió estratègica a l'hora d'interconnectar les administracions en benefici del ciutadà. Han pesat més les reticències partidistes que la voluntat d'innovació, que, en aquest cas, no era tecnològica, sinó que consistia a innovar en les cultures corporatives d'administra-

cions que treballen amb una distància i una ineficiència que només perjudica el ciutadà. Un cop més es demostra que la tecnologia no implica el canvi, que aquest només es produeix en la conjunció de l'estratègia, la cultura i la tecnologia.

Més enllà de l'Administració Oberta de Catalunya, de l'Administració han sortit projectes innovadors com el del districte 22@ de l'Ajuntament de Barcelona, un projecte que viu les tensions dels terminis de transformació. En el curt termini viu castigat per l'esclat de la bombolla tecnològica basada en l'especulació financera i borsària, i per la necessitat d'un ajustament molt notori en els processos de gestió. Encara avui el 22@ és més visible en els papers com a idea brillant, que en les illes del Poblenou, pels carrers del qual encara es perceben més grues que bits.

Si en cada pla estratègic que s'ha fet sobre la societat de la informació a Europa, Espanya, Catalunya, Barcelona i múltiples ciutats animades per Localret, hi hagués hagut només un dels objectius significatius assolits, avui Catalunya seria la Irlanda o l'Escandinàvia del Sud pel que fa a la societat de la informació. I per descomptat el que Catalunya ha de fer és generar el seu model i basar-lo en les capacitats econòmiques reals i les habilitats de gestionar les oportunitats de futur.

Per què no s'ha assolit el lideratge que buscava el Pla Catalunya en Xarxa? Per què no hi hem arribat? De ben segur que les polítiques dels governs podrien haver estat més decidides, però és un problema de govern o és un problema de model econòmic i social? Es va vendre un miratge i ens el vam creure, tot i que, objectivament, era molt difícil arribar-hi? És un problema de voluntats i d'encerts o és una qüestió de base econòmica?

Una economia potent i oberta com la catalana (28% de les exportacions espanyoles) podia aspirar al lideratge? En qualsevol cas, tots els observatoris sobre la societat de la informació són coincidents. Hi ha bones pràctiques (UOC, 22@, Localret, pla de connexió de banda ampla, pla de telecentres, etc.), però no hi ha lideratge, ni tan sols dintre d'Espanya. La situació no és catastròfica, però és lluny del pretès *take-off* que hom considerava que es podia assolir de la mà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Més que de desastre, cal parlar de cost d'oportunitat. La història no es repeteix, encara que la història del ferrocarril s'assembla molt a la dels primers temps d'Internet. Ni ara Espanya és un mercat proteccionista que permeti una industrialització correcta dels emprenedors catalans, ni el lideratge d'aquest canvi econòmic pivota en Europa com va fer la industrialització del segle XVIII i XIX. Catalunya hauria de fer apostes significatives sense oblidar l'entorn econòmic en què es mou, un entorn global.

Què proposa Barcelona Breakfast per acostar-nos al lideratge?

Primera Passar de la retòrica estratègica a l'acció

Que es facin tants plans estratègics com calgui, però que se n'apliqui algun, per exemple, el darrer signat entre la Generalitat i Localret. Per tant, que es parli més d'indicadors que de diagnòstics.

Segona Exemplaritzar l'Administració pública

Que el projecte d'Administració Oberta de Catalunya esdevingui un projecte de país, controlat per una comissió amb representació plural del Parlament de Catalunya. Que es discriminin positivament les administracions que impulsin una gestió del canvi basada en les TIC.

Tercera Exemplaritzar la innovació

Que les corporacions econòmiques, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Ciència i Tecnologia creïn un segell de qualitat en la innovació de les TIC, fonamentat en la cultura de la qualitat, que beneficiï fiscalment les empreses innovadores i discrimini positivament les universitats innovadores. Unificar els fons de capital de risc amb participació pública, buscar la concertació amb els de gestió privada i convertir-los en fons d'iniciativa: seleccionar un gran projecte a l'any, català o internacional, en l'àmbit de les TIC i facilitar-ne el desenvolupament. No descuidar les *start-up*, però garantir que cada any es bateja financerament un projecte sòlid.

Quarta Educar en un nou paradigma de gestió del coneixement

Generar noves iniciatives per a un ensenyament basat en el lliure intercanvi de tota mena de continguts, educar en el nou paradigma de la societat de la informació, on les barreres d'accés al coneixement venen més per excés que per escassetat d'informació. Impulsar la gestió del coneixement a l'Administració pública com a factor clau d'èxit.

Cinquena Política industrial – Model econòmic

Fer política industrial en tecnologies de la informació i la comunicació, com a factor transversal de competitivitat i com a sector específic de valor, amb especial atenció al sector de continguts multimèdia i amb iniciatives clarament adreçades a la competitivitat de les pimes com a base estructural de l'economia catalana.

Sisena Policentrisme

Reclamar la presència d'organismes estatals a Catalunya en l'àmbit de les TIC. Si la ubicació de la Comisión del Mercado de las Telecomunicaciones no és possible, que ho sigui la de l'organisme que tingui cura de seguir el nou pla estratègic España. es, impulsat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia.

**Xavier
Marcet**

La Catalunya emergent: una nova visió

Catalunya ha tingut els darrers anys més diagnòstic que visió. Hi ha hagut més preocupació per explicar on som que per definir cap a on anem. Hi ha observatoris de pràcticament tot el que és imaginable i som campions del món en diagnòstic, però no hi ha una visió compartida, plantejada amb prou rigor sobre el futur de Catalunya.

Algú volia veure en el debat sobre l'Estatut aquesta reflexió sobre la visió, però més enllà d'intentar millorar les condicions econòmiques i polítiques del futur, els debats jurídics constitucionals aborden el futur parlant més del com que del què. La sèrie sobre la Catalunya emergent que va publicar *El País* a l'edició catalana evidencia que molta gent té una visió, una nova visió, sobre cap a on ha d'anar Catalunya, agafant com a exemple les seves iniciatives i la seva capacitat d'innovació. Tanmateix, hi ha una Catalunya emergent que traspua una visió de país que encara no s'ha recollit en els arguments polítics. De fet, tampoc no és imprescindible que el futur del país el defineixin només els polítics i seria desitjable que l'exemple d'alguns projectes fos útil per compartir una visió nova del paper de Catalunya al món.

Des de Barcelona Breakfast, ara en procés de fusió amb el Cercle per al Coneixement, a partir de les nostres experiències com a emprenedors, empresaris o acadèmics, hem intentat mullar-nos i dir quina seria la nostra visió de Catalunya, quin és aquell escenari que entenem com a més desitjable, i alhora ambiciós i realista.

Hem procurat aprendre dels propis errors, tot evitant instal·lar-nos-hi, i observar aquells models de desenvolupament que ens podrien inspirar. Lògicament, Catalunya ha de buscar opcions pròpies, com ho fan en l'àmbit particular els protagonistes de les entrevistes que hem llegit aquest agost. Ens pot inspirar més Califòrnia que Florida, ens pot interessar tenir un gran motor com Finlàndia, la capacitat de captar projectes i recursos d'Irlanda, o aspectes del model ràpid coreà. Però hem de fer emergir un model propi que no es quedi en un diagnòstic més. No ens ajuden gens els discursos catastrofistes, però tampoc el cofoisme absurd. Més aviat pensem que estem bastant bé, però que no anem bé i que, com a país, mirem més pel retrovisor que pel parabrisas.

Tenir visió és tan necessari com disposar d'un sistema de lideratges sòlids per avançar en la decisió que ens proposem, establint noves lògiques sobre la relació públic-privat i entenent el posicionament de Catalunya en el joc de xarxes del món actual. És a dir, el paper de Catalunya a Espanya –a qui alguns ignorants veuen com fa cinquanta anys– i a Europa en aquest món global on no tan sols Estats Units té un paper clau, sinó que els grans països emergents de l'Àsia condicionen el futur tant com la pobresa d'Àfrica, que truca a la nostra porta cada dia.

Per al Barcelona Breakfast la visió de Catalunya consisteix a construir un país de referència en l'economia del coneixement. No volem dir amb això que convingui tenir un país basat només en el sector de les tecnologies de la informació i la comunicació,

sinó un país de clústers densos en coneixement que pertanyin a sectors tradicionals de l'economia o a nous sectors. I vol dir donar suport a aquests clústers d'una forma més eficient en la relació públic-privat i treure més partit del nostre sistema de coneixement fonamentat en els tres eixos que formen l'empresa, la universitat i les administracions. Vol dir, triar. Per orientar més que per excloure, però triar, apostar. No podem pretendre ser bons en tot perquè només serem mediocres en tot. Per assolir aquesta economia del coneixement de referència caldria fer bàsicament dues coses: en primer lloc, millorar la captació i el rendiment del talent i, en segon, potenciar projectes de dimensió significativa a escala internacional.

Hem d'atreure i retenir talent per disposar de projectes d'economia del coneixement competitius a escala global; hem de dur a terme una operació d'internacionalització del talent similar a la que els anys noranta van fer moltes pimes en els mercats exteriors. I hem de capgirar l'orientació del nostre sistema de coneixement per fer-lo molt més productiu, pensant més en una revolució cultural que posant parcs tecnològics a cada cantonada o una universitat a cada barri. Ho hem de fer en aquells sectors econòmics que demostrin estar més ben posicionats en les xarxes internacionals de referència d'una forma contrastada i que demostrin capacitat d'impulsar o d'atreure iniciatives importants.

Tanmateix, hem de disposar de projectes grans com a país. Ens falta dimensió. Tot això d'haver fet de les pimes la nostra religió econòmica està molt bé, però aviat hem vist els límits d'aquesta fe. Hem de créixer i de pressa, potenciant projectes ambiciosos i sòlids. No pot ser que cap de les empreses nascudes dels múltiples vivers públics no facturí més de cinc milions d'euros, ni que la majoria quedin en microempresa. Potser ajuda a fer bullir l'olla, però ens porta a no liderar res.

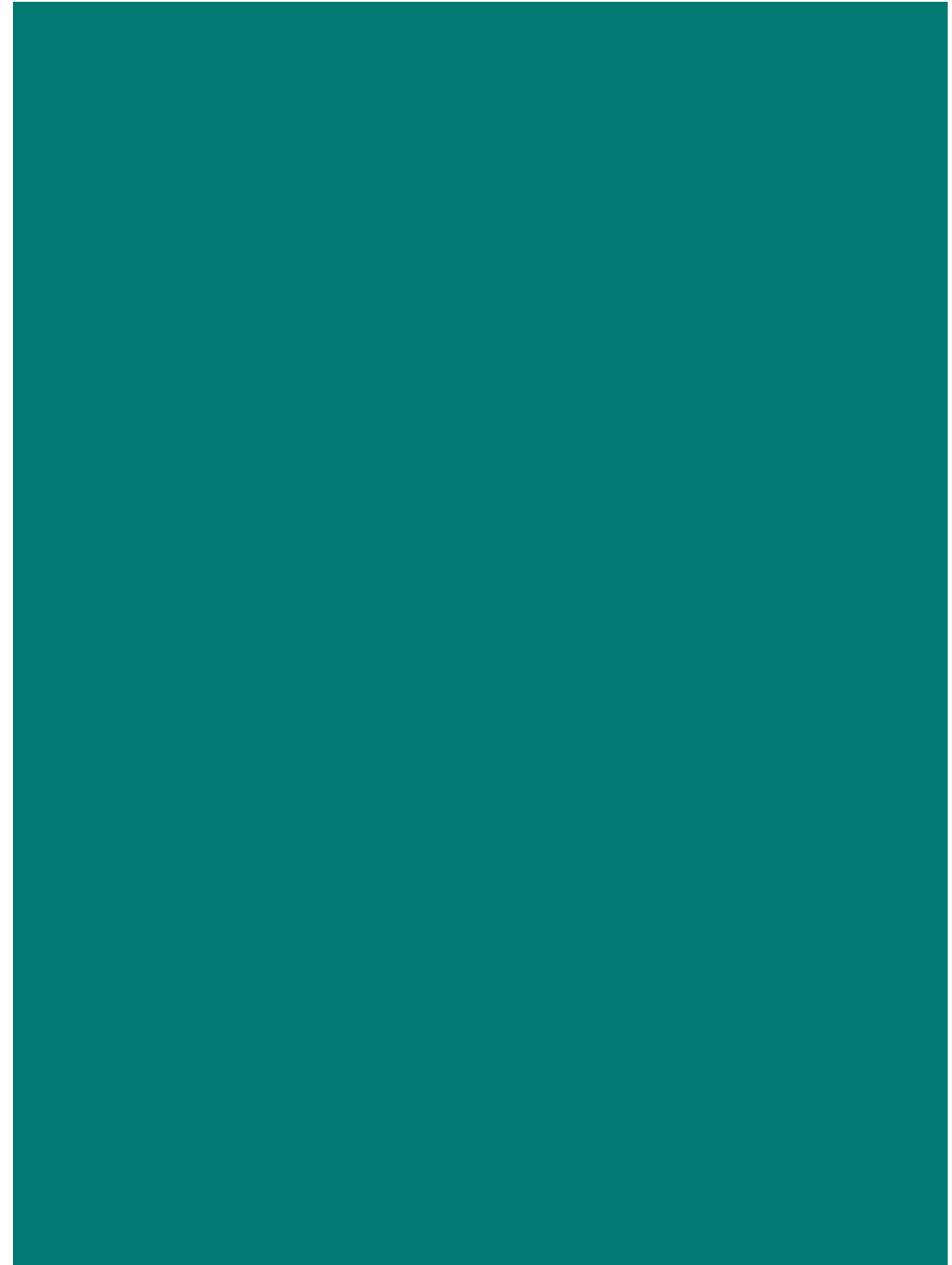
Necessitem una injecció d'emprenedoria, de més capacitat de risc i d'aprendre dels errors quan innovem i ens equivoquem. No podem continuar fent només plans que acaben l'operativitat a la impremta, que és el que ens ha passat en els múltiples plans sobre la societat de la informació. Correm el risc d'instal·lar-nos en la mediocritat i tan sols en sortirem si fem emergir una nova visió i que alguns líders socials, empresarials i polítics la comparteixin i prioritzin a l'hora de prendre decisions. No tindrem visió per real decret, com no tindrem innovació per estatut. És una nova cultura, és la Catalunya emergent la que ha de guanyar més veu. I no pot tenir por de triar, que vol dir renunciar per prioritzar, ni de fugir dels nous provincianismes davant d'un món amb noves regles, per arribar a ser un país referent i respectat, no un país que viu dels mites passats.

Catalunya, aquest país fet d'una xarxa molt interessant de ciutats, ha d'apostar per impulsar i atreure grans projectes –en la mateixa mesura que ha d'intentar atreure grans empreses– i ha d'apostar per internacionalitzar el seu talent, en múltiples marques de persones que li donin riquesa i amb marques corporatives amb molt més pes en el món. La Catalunya emergent existeix, però encara no ha formulat bé la seva visió.

Xavier Marcet

Nascut a Terrassa el 1961, és conseller delegat de LTCproject, consultoria especialitzada en estratègia i comunicació corporativa, que centra l'activitat tant en administracions públiques i universitats com en empreses privades en un radi d'acció cada cop més internacional. Està vinculat a la direcció del Grup Lavinia i participa en l'empresa Nodalred, especialitzada en *e-government*. En l'àmbit acadèmic, és professor d'Estratègia Empresarial i Comunicació Corporativa a l'IDEC (UPF), d'Habilitats Directives a l'EUNCET (UPC) i de Comunicació Corporativa a la Universidad Diego Portales de Xile. La seva vinculació a l'economia del coneixement està determinada per la trajectòria professional, en especial pels anys dedicats a la Direcció General de Localret, per la Direcció Executiva de la Global University Innovation Net (UNESCO) i per les funcions desenvolupades com a cap de Gabinet del Rectorat de la UPC. Actualment centra les recerques en la vinculació entre innovació i desenvolupament territorial i en la gestió del talent a les organitzacions i els territoris. Col·labora des de 2002 en el programa Economia i Empresa de Catalunya Ràdio.

La formació inicial és de llicenciat en Història per la UAB, cosa que li va permetre ser professor associat del Departament d'Història Contemporània i dedicar temps a la recerca del franquisme i la història local. És autor de diversos llibres d'aquesta etapa inicial d'historiador. L'any 2000 va fundar Barcelona Breakfast, del qual ha estat president fins a la fusió amb el Cercle per al Coneixement.

Els esmorzars

Visions per al futur de Catalunya

Roc Fages Blanca Espina i Pahí Ramon Palacio

2006

27/10 Joan Puigcercós

23/10 José Montilla

18/10 Artur Mas

15/09 Antoni Giró

21/07 Antoni Esteve

06/07 Carlos López Blanco

31/03 José Ramón Rodríguez

15/02 Emilio Ontiveros

Joan Puigcercós

Representant d'ERC, eleccions de novembre de 2006

Presentació de les propostes en matèria d'economia del coneixement, equilibri d'infraestructures i continguts i desenvolupament del nostre *far west* (Lleida).

José Montilla

Candidat a la Presidència pel Partit dels Socialistes de Catalunya

Presentació de les propostes per a l'economia del coneixement a Catalunya, per incentivar la recerca i la innovació a l'empresa.

Artur Mas

President de CiU i cap de l'oposició al Parlament de Catalunya

Presentació de les propostes per a l'economia del coneixement a Catalunya, per a la competitivitat del país i l'equilibri territorial.

Antoni Giró

Rector de la UPC

Què és la UPC avui? Anàlisi de les oportunitats que l'Espai Europeu d'Educació Superior comporta pel que fa a la qualitat, la mobilitat de l'estudiant i el reconeixement de títols.

Antoni Esteve

President del Grup Lavinia

La convergència dels mitjans: perspectives de negoci, oportunitats que la tecnologia ofereix actualment en aquest camp.

Carlos López Blanco

President d'Enter, Centre d'Anàlisi de la Societat de la Informació i les Telecomunicacions

Presentació de l'edició espanyola de l'Informe DigiWorld 2006. Amb un creixement d'un 8% superior a la mitjana europea, Espanya va aconseguir el 2005 escurçar distàncies amb els seus socis comunitaris pel que fa a la societat de la informació, telecomunicacions i TIC.

José Ramón Rodríguez

Gerent adjunt de l'Ajuntament de Barcelona, responsable d'Organització, Sistemes i Tecnologies de la Informació i dels serveis d'atenció al ciutadà i conseller delegat de l'Institut Municipal d'Informàtica

Presentació de la nova Ordenança Reguladora de l'Administració electrònica de l'Ajuntament de Barcelona.

Emilio Ontiveros

Catedràtic d'Economia de la UAM i conseller delegat d'Analistas Financieros Internacionales, SA

Anàlisi de la vinculació existent entre dotació de capital tecnològic, fonamentalment en TIC, i creixement de productivitat. Anàlisi de casos d'èxit i contrast amb el comportament de l'economia espanyola l'última dècada.

2005

16/12 Kim Faura

25/11 Rafael Rivera

21/10 Marta Contente

30/09 Joan Coscubiela

16/09 Diego Pavía

01/07 Miquel Barceló i Roca

02/05 Jordi Bosch

22/04 Antoni Castells

08/04 Ramon Palacio

Ricard Ruiz de Querol

18/02 Joan Trullén

28/01 Josep Lluís Bonet

Kim Faura

Director general de Telefónica a Catalunya

Punts més destacats del nou projecte de Telefónica Catalunya, i exposició d'alguns dels reptes que es consideren més importants per al desplegament de la societat de la informació.

Rafael Rivera

Director d'Operacions de l'entitat pública empresarial Red.es

Presentació dels programes d'impuls a la societat de la informació a Espanya portats a terme per Red.es: telecentres, implantació d'Internet a l'escola, a l'aula, a la sanitat, als registres civils i jutjats de pau, a les institucions penitenciàries; campus universitaris Wi-fi, patrimoni cultural digital. El Plan Avanza 2006-2010.

Marta Contente

Directora general d'Atenció al Ciutadà i responsable del portal www.gencat.net

Govern i ciutadania: innovar per millorar els serveis públics.

Joan Coscubiela

Secretari general de CCOO de Catalunya

Repàs de la realitat actual a les empreses catalanes davant el recent Acord Estratègic per a la Internacionalització, la Qualitat de l'Ocupació i la Competitivitat de l'Economia Catalana aprovat per la Generalitat i els principals agents socials.

Diego Pavía

Director general d'Atos Origin per a Espanya i Portugal

Exposició sobre les empreses de serveis europees vs. les d'Estats Units, i la innovació des de Catalunya cap al món.

Miquel Barceló i Roca

President de 22@bcn

Presentació de les novetats del districte 22@, un impuls per a l'economia moderna.

Jordi i Bosch

Director-gerent del Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI)

L'aposta per la cohesió territorial requereix lideratge i inversions públiques en infraestructures de telecomunicacions.

Antoni Castells

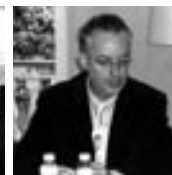
Conseller d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya

Presentació de l'Acord per a la Competitivitat de l'Economia Catalana signat pel Govern, els sindicats i les patronals.

Ramon Palacio i Ricard Ruiz de Querol

Director general de l'Entitat Pública Empresarial Red.es i director de Relacions Institucionals de Telefónica, respectivament

El Ministeri d'Indústria aposta per les TIC com a elements bàsics per a la competitivitat econòmica i llença un pla de convergència amb Europa, amb iniciatives legislatives i finançament de projectes, del 2006 al 2010. Expliació de l'acord estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana.

Joan Trullén

Secretari general d'Indústria del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç

Presentació de les dades del desenvolupament industrial espanyol. És necessari fer un esforç per incorporar les TIC als processos productius.

26/11 Santiago Cortés

05/11 Francisco Ros

28/10 Santiago Segarra

10/10 Antoni Massanell

17/09 Carles Salvadó Usach Ferran Amago

14/06 Josep Ferrer i Llop

20/05 Carles Solà

17/02 Josep Maria Vilà

Josep Lluís Bonet

President del Grup Freixenet i del consell d'administració de Fira de Barcelona

Des de Fira de Barcelona i del Grup Freixenet es considera necessari que el Pla Estratègic de Fira de Barcelona potenciï l'oferta per al gran públic, com també la relació entre l'empresa i la universitat.

Santiago Cortés

Conseller delegat de Hewlett Packard España

Cal defensar que Barcelona i l'Arc Mediterrani disposen d'un gran potencial per atraure talent i localitzar empreses, i és important que ens ho creiem i ho aprofitem.